

Đấu tranh chống thông tin xấu, độc, trái với văn hóa, đạo đức và quy định của pháp luật trên mạng xã hội ở Việt Nam hiện nay

PGS, TS. TRẦN THANH GIANG

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: giangttvnu@gmail.com

Nhận ngày 1 tháng 4 năm 2024; chấp nhận đăng tháng 6 năm 2024.

Tóm tắt: Trong kỷ nguyên số hiện nay, nhu cầu sử dụng mạng xã hội là vô cùng thiết yếu. Lợi dụng vấn đề đó, các thế lực thù địch, phản động đã tận dụng mọi phương thức để đưa vào những luồng thông tin xấu, độc, trái với văn hoá đạo đức và quy định pháp luật nhằm tạo ra các luồng dư luận tiêu cực, gây hoang mang, làm giảm sút lòng tin của Nhân dân đối với Đảng và Nhà nước ta. Qua bài viết, tác giả cho thấy, việc nhận diện, đấu tranh phản bác thông tin xấu, độc của các đối tượng thù địch, góp phần xây dựng môi trường mạng lành mạnh, an toàn là nhiệm vụ không chỉ của Đảng và Nhà nước, các cơ quan chức năng mà còn là việc làm cần thiết của mỗi cá nhân khi sử dụng mạng xã hội.

Từ khóa: đấu tranh, thông tin, pháp luật, mạng xã hội.

Abstract: In the current digital era, the need to use social media is extremely essential. Exploiting this situation, hostile and reactionary forces have thoroughly disseminated harmful, toxic information contrary to cultural ethics and legal regulations to create negative public opinion, causing confusion and undermining the people's trust in our Party and State. Through this article, the author demonstrates that identifying and combating harmful, toxic information from hostile entities, which contributes to building a healthy and safe online environment, is a task not only for the Party and State and relevant agencies but also a necessary action for each individual when using social media.

Keywords: fighting, information, law, social media.

Mạng xã hội là thuật ngữ dùng để chỉ phương thức truyền thông kiểu mới, trên nền tảng dịch vụ trực tuyến - Internet. Mạng xã hội thường được biết đến với tư cách là các hình thức giao tiếp trực tuyến khác nhau, được mọi người sử dụng tạo ra cộng đồng để kết nối, chia sẻ thông tin, ý tưởng, thông điệp và các nội dung khác... Với ưu điểm là kết nối và chia sẻ thông tin nhanh chóng, lưu trữ lâu dài và đặc biệt có tính chất đối thoại, bình luận với nhau một cách trực tiếp, mạng xã hội trở thành nhu cầu không thể thiếu đối với đời sống, tác động một cách trực tiếp, làm thay đổi nhận thức, hành vi của mỗi cá nhân, qua đó tác động

đến sự phát triển của toàn xã hội. Tuy nhiên, mạng xã hội cũng trở thành công cụ để kẻ xấu lợi dụng phát tán thông tin xấu, độc, sai lệch, xuyên tạc bịa đặt để chống phá Đảng, Nhà nước; hoặc xâm phạm đời tư, bôi nhọ hình ảnh; lừa đảo về kinh tế, tiền bạc... Vì thế, nhận diện và đấu tranh phòng ngừa những tác động tiêu cực của thông tin xấu, độc, trái với văn hóa, đạo đức và quy định của pháp luật, xây dựng môi trường văn hóa trên mạng xã hội hiện nay là rất cần thiết.

1. Nhận diện thông tin xấu, độc, trái với văn hóa, đạo đức và quy định của pháp luật trên mạng xã hội ở Việt Nam hiện nay

Thông tin xấu, độc, trái với văn hoá, đạo đức và quy định của pháp luật là những thông tin chứa nội dung xuyên tạc sự thật, bịa đặt, sai trái; chưa được kiểm chứng hoặc có một phần sự thật nhưng được đưa tin với dụng ý xuyên tạc bóp méo gây ảnh hưởng đến cá nhân, tổ chức; phủ nhận Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chống phá đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước; bôi nhọ các đồng chí lãnh đạo cấp cao của Đảng, Nhà nước ta và gây chia rẽ đoàn kết nội bộ, đoàn kết dân tộc, tôn giáo, đe dọa an ninh và chủ quyền quốc gia□

Những dạng thông tin xấu, độc, trái với văn hoá, đạo đức và quy định pháp luật đang lưu hành trên mạng xã hội ở nước ta hiện nay là: *Một là*, thông tin chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng và cách mạng Việt Nam, xoá bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng, phủ định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; *Hai là*, thông tin xuyên tạc con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, chiến lược bảo vệ Tổ quốc và chính sách đối ngoại của Đảng ta, phủ nhận sạch trơn những thành tựu của công cuộc đổi mới đất nước; *Ba là*, xuyên tạc lịch sử dân tộc, đặc biệt là các cuộc chiến tranh bảo vệ Tổ quốc của dân tộc ta; *Bốn là*, xuyên tạc thân thế của Chủ tịch Hồ Chí Minh và phủ nhận công lao to lớn của Người đối với sự nghiệp cách mạng nước ta; bịa đặt, bôi nhọ, giả danh các đồng chí lãnh đạo cao cấp của Đảng, Nhà nước, tướng lĩnh trong quân đội; *Năm là*, truyền bá lối sống vị kỷ vụ lợi, trụy lạc và thù hận đối với cá nhân và tổ chức; *Sáu là*, phá hoại sự thống nhất quốc gia, dân tộc, gây chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thúc đẩy □ tự diễn biến□, □ tự chuyển hóa□ trong nội bộ; *Bảy là*, phá hoại bản sắc văn hoá dân tộc, truyền bá văn hoá và lối sống phương Tây; *Tám là*, đánh cắp thông tin cá nhân, mật khẩu, phát tán virus, lừa đảo trên mạng□

Thủ đoạn thông tin xấu, độc trên mạng xã hội rất đa dạng, tinh vi. Các đối tượng xấu thường lấy danh nghĩa các tổ chức □ xã hội dân sự□, □ diễn đàn dân chủ□.. nhằm tuyên truyền, xuyên tạc

đường lối, quan điểm, cương lĩnh, nền tảng tư tưởng của Đảng, đặc biệt là những vấn đề □ dân chủ□, □ nhân quyền□, □ dân tộc□, □ tôn giáo□. Chúng thường lợi dụng một số cá nhân thoái hóa, biến chất về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, hoặc có tham vọng chính trị cao, thành lập các hội, nhóm, diễn đàn... làm cơ quan ngôn luận, địa chỉ hoạt động cho tổ chức □ dân chủ□ trên mạng để phát tán văn hóa phẩm có nội dung xấu, độc, trái với văn hoá đạo đức và quy định pháp luật qua đó kích động hình thành các trào lưu như biểu tình, rải truyền đơn, chống đối cán bộ địa phương, gây mất trật tự an toàn xã hội và mất ổn định an ninh chính trị, chống phá Nhà nước, chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Một mặt, các đối tượng thù địch thường sử dụng các website và các trang mạng xã hội như: Facebook, Zalo (các dịch vụ chat, nhắn tin, hội thoại), các diễn đàn (forum), Twitter, Youtube, Tik Tok... để gieo rắc thông tin xấu, độc, phản văn hoá. Phương thức phổ biến của các đối tượng này là tổng hợp tin tức từ các báo chính thống để tạo ra sự khách quan, sau đó cài cắm thêm một vài thông tin xấu, độc theo mức độ tăng dần cả về số lượng và tỷ lệ bóp méo sự thật, luận điệu sai trái. Người sử dụng mạng thông qua đường dẫn (link) của bạn bè trên mạng xã hội do nhẹ dạ, cả tin, thiếu nhãn quan chính trị nên đã tin theo những luận điệu của các thế lực thù địch, phản động dễ dàng □ mắc mưu□, từ đó bị chúng dụ dỗ, mua chuộc, lôi kéo và khống chế để làm việc phục vụ cho mưu đồ của chúng.

Mặt khác, các đối tượng này còn thiết lập các trang mạng giả danh tổ chức hoặc cá nhân, đưa ra những thông tin sai sự thật nhằm tạo ra hình ảnh méo mó, xuyên tạc về đất nước, văn hoá và con người Việt Nam. Bên cạnh đó, chúng cũng lợi dụng những yếu kém trong công tác quản lý, công tác cán bộ, những sai phạm của một số tổ chức, cá nhân để nói xấu, bôi nhọ đối với Đảng và Nhà nước ta, gây ảnh hưởng tiêu cực đến dư luận xã hội, làm suy giảm lòng tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ.

2. Quan điểm của Đảng, Nhà nước ta về xử lý thông tin xấu, độc, trái với văn hóa, đạo đức và quy định của pháp luật trên mạng xã hội

Xử lý thông tin xấu, độc trên mạng xã hội nhằm bảo vệ Đảng, Nhà nước và chế độ, chống các luận điệu sai trái, thù địch và hướng tới xây dựng môi trường mạng xã hội an toàn, lành mạnh luôn được Đảng và Nhà nước đặc biệt coi trọng. Định hướng xây dựng và phát triển đất nước xác định tăng cường đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu của các thế lực thù địch là một trong những nhiệm vụ quan trọng. Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng (tháng 1 năm 2016) chỉ rõ: “Các thế lực thù địch với những thủ đoạn mới nhất là triệt để sử dụng các phương tiện truyền thông trên mạng Internet để chống phá” Tăng cường đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, hoạt động “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, chủ động ngăn chặn, phản bác các thông tin, quan điểm xuyên tạc, sai trái, thù địch⁽¹⁾. Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng (năm 2021) chỉ ra một số nguyên nhân ảnh hưởng đến hiệu quả công tác đấu tranh ngăn chặn tin giả, tin xấu, độc, phản bác lại những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, phản động, phản tử cơ hội và bất mãn chính trị: “Công tác thông tin, tuyên truyền một số chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước chưa phong phú, thường xuyên, kịp thời, chưa đáp ứng được sự mong đợi của nhân dân. Công tác đấu tranh phản bác, ngăn chặn các thông tin xấu độc, quan điểm sai trái, thù địch có lúc, có nơi còn bị động, thiếu sắc bén, tính chiến đấu chưa cao⁽²⁾. Đại hội cũng xác định các nguyên tắc chủ động đấu tranh phòng, chống thông tin xấu, độc, trái với văn hoá đạo đức và quy định pháp luật trên mạng xã hội trong giai đoạn mới: “Dự báo sát, chủ động nắm chắc tình hình tư tưởng, kịp thời xử lý thông tin, định hướng dư luận xã hội, bảo đảm sự thống nhất tư tưởng trong Đảng, đồng thuận trong xã hội. Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, cương quyết và thường xuyên đấu tranh, phản bác các quan điểm

sai trái, thù địch; chủ động cung cấp thông tin kịp thời, chính xác, khách quan, đúng định hướng, đề phòng chống “diễn biến hòa bình” thông tin xấu, độc trên Internet, mạng xã hội⁽³⁾.”

Hiện thực hóa quan điểm của Đảng, Chính phủ đã ban hành nhiều văn bản pháp luật nhằm quản lý chặt chẽ các hoạt động báo chí, xuất bản, mạng viễn thông, mạng xã hội như: Nghị định số 15/2020/NĐ-CP ngày 03/02/2020 do Chính phủ ban hành *quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực bưu chính, viễn thông, tần số vô tuyến điện, công nghệ thông tin và giao dịch điện tử*, trong đó khoản 1 Điều 101 quy định xử phạt đối với hành vi lợi dụng mạng xã hội; Nghị định số 14/2022/NĐ-CP về sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 15/2020/NĐ-CP của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực bưu chính, viễn thông, tần số vô tuyến điện, công nghệ thông tin và giao dịch điện tử; Nghị định số 119/2020/NĐ-CP của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động báo chí, hoạt động xuất bản, quy định chủ động cung cấp đường dẫn đến trang thông tin điện tử hoặc ứng dụng có nội dung vi phạm pháp luật (thông tin xuyên tạc, tin giả, tin sai sự thật) thì bị phạt xử phạt hành chính; Nghị định số 53/2022/NĐ-CP quy định chi tiết một số điều của Luật An ninh mạng, trong đó quy định triển khai một số hoạt động bảo vệ an ninh mạng trong cơ quan nhà nước, tổ chức chính trị ở Trung ương và địa phương; Quy định số 85-QĐ/TW về việc cán bộ, đảng viên thiết lập và sử dụng trang thông tin điện tử cá nhân trên Internet, mạng xã hội với 05 nội dung yêu cầu cấp ủy, tổ chức đảng cần triển khai thực hiện và 06 nội dung về trách nhiệm của cán bộ, đảng viên và 03 hành vi vi phạm mà cán bộ, đảng viên cần tránh nhằm phát huy tính tiên phong, gương mẫu trong việc thiết lập và sử dụng các trang thông tin điện tử cá nhân trên môi trường mạng, góp phần bảo vệ Đảng, Nhà nước và chế độ.

Đây chính là căn cứ pháp lý để các cơ quan, đơn vị, các tổ chức và cá nhân tham gia mạng xã

hội để đăng tải, bình luận, chia sẻ thông tin đúng pháp luật. Đây cũng là cơ sở để cơ quan chức năng đấu tranh, ngăn chặn, xử lý những thông tin xấu, độc, góp phần xây dựng môi trường văn hóa văn minh, lành mạnh trên mạng xã hội.

3. Tình hình kiểm soát và xử lý thông tin xấu, độc, trái với văn hóa, đạo đức và quy định của pháp luật trên mạng xã hội ở Việt Nam hiện nay

Trước các diễn biến phức tạp của thông tin xấu, độc trên mạng xã hội, nhằm làm thất bại âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch trong việc xóa bỏ nền tảng tư tưởng của Đảng. Trong những năm qua, dưới sự lãnh đạo của Đảng, toàn hệ thống chính trị đã triển khai nhiều giải pháp đồng bộ khẳng định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh luôn giữ vai trò chủ đạo trong đời sống tinh thần xã hội Việt Nam; bên cạnh đó vô hiệu hóa các luận điệu và hoạt động phá hoại nền tảng, tư tưởng của Đảng của các thế lực thù địch, cơ hội chính trị; bảo vệ thành công những thành tựu mà nhân dân ta đã đạt được dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Những năm gần đây, công cuộc đấu tranh phòng chống thông tin xấu, độc, trái văn hoá, đạo đức và quy định pháp luật trên mạng xã hội đã đạt được nhiều kết quả tích cực. Ban chỉ đạo 35 phối hợp với cơ quan thường trực, lực lượng nòng cốt, lực lượng chuyên sâu, lực lượng tham gia đấu tranh ở từng cấp đã hoạt động hiệu quả, góp phần làm thất bại âm mưu, hoạt động "diễn biến hòa bình" của các thế lực thù địch. Bộ Thông tin và Truyền thông phối hợp cùng Bộ Công an đã triển khai nhiều giải pháp đấu tranh đồng bộ trên các mặt bao gồm: pháp lý, kinh tế, kỹ thuật buộc các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ xuyên biên giới tuân thủ pháp luật Việt Nam; từ đó kiểm soát, ngăn chặn, kịp thời gỡ bỏ thông tin xấu, độc, phản văn hoá trên mạng xã hội.

Hiện nay, số lượng người dân tham gia sử dụng mạng xã hội ngày càng gia tăng, với nhiều xu hướng mức độ, mục đích khác nhau. Đặc biệt trong kỷ nguyên số, các thế lực thù địch, phản

động luôn tăng cường việc sử dụng tin giả để chống phá Đảng, Nhà nước ta, gây chia rẽ nội bộ, mất an toàn xã hội của đất nước. Việt Nam đã triển khai nhiều biện pháp đấu tranh phòng, chống thông tin xấu, độc như tăng cường vai trò lãnh đạo của cơ quan chức năng, chú trọng cơ chế phối hợp giữa các cơ quan quản lý nhà nước về truyền thông, xử lý nghiêm mọi cá nhân, tổ chức tung tin xấu, độc, trái quy định của pháp luật trên các trang mạng xã hội nhằm bảo vệ Đảng, Nhà nước và lãnh thổ thiêng liêng của Tổ quốc. Tuy nhiên, hiệu quả công tác đấu tranh với hành vi đưa tin không chính xác, phát tán các video xấu, độc trên mạng Internet chống phá Đảng và Nhà nước vẫn chưa được kiểm soát hoàn toàn, tình trạng phát tán tin giả, tin sai sự thật trên mạng xã hội đáng báo động vẫn đang diễn biến rất phức tạp, theo chiều hướng gia tăng, gây ảnh hưởng không nhỏ đến dư luận xã hội. Nguyên nhân là công tác lãnh đạo, chỉ đạo của một số cấp ủy đảng đối với việc nhận diện, đấu tranh chống thông tin xấu, độc trên mạng xã hội chưa sâu sát; chưa phát huy đầy đủ sức mạnh tổng hợp của hệ thống chính trị; hệ thống pháp luật trong lĩnh vực đấu tranh, xử lý tội phạm sử dụng công nghệ cao chưa theo kịp diễn biến tình hình thực tế; tội phạm ngày càng tinh vi, xảo quyệt, am hiểu công nghệ; nhận thức của một bộ phận chủ thể sử dụng mạng xã hội còn hạn chế, thiếu kỹ năng nhận biết, phân loại và đánh giá hậu quả thông tin xấu, độc nên dễ tiếp tay, lan truyền, phát tán các sản phẩm xấu, độc đặc biệt là việc cập nhật, nhận biết các thông tin sai trái trên mạng xã hội; công tác điều tra, phát hiện, xử lý tội phạm cũng còn gặp nhiều khó khăn; công tác tuyên truyền chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước chưa kịp thời, nội dung chưa phong phú; công tác đấu tranh chống quan điểm sai trái, thù địch còn bị động, tính chiến đấu của báo chí chưa cao. Do đó, việc đưa ra các biện pháp tiếp tục đấu tranh kiểm soát, xử lý thông tin xấu, độc trên trang mạng xã hội nhằm bảo đảm an ninh trật tự, an toàn xã hội, bảo vệ Đảng, Nhà nước và Nhân dân

ngày càng trở nên cấp bách.

4. Một số giải pháp đấu tranh chống thông tin xấu, độc, trái với văn hóa, đạo đức và quy định của pháp luật trên mạng xã hội ở Việt Nam hiện nay

Ngày nay, mạng xã hội ngày càng trở thành công cụ hữu hiệu để các thế lực thù địch lợi dụng chống phá Đảng và Nhà nước ta, chuyển hoá chính trị. Đây thật sự là một mặt trận quan trọng và không thể buông lỏng. Chính vì vậy, đấu tranh chống thông tin xấu, độc, trái văn hoá đạo đức và xây dựng môi trường văn hoá lành mạnh trên mạng xã hội hiện nay là nhiệm vụ trọng yếu, đòi hỏi người dùng mạng và các lực lượng thực thi nhiệm vụ này trên không gian mạng phải luôn luôn nhận thức đầy đủ những thách thức và yêu cầu đặt ra, xây dựng bản lĩnh, trách nhiệm và quyết tâm cao. Trước thực trạng này, để góp phần nhận diện, đấu tranh chống thông tin xấu, độc trên mạng xã hội, người dùng mạng cần thực hiện tốt một số nội dung sau đây:

Thứ nhất, đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục, quán triệt sâu rộng cho người dùng mạng xã hội bằng các hình thức thức phù hợp, hiệu quả nhằm nâng cao bản lĩnh chính trị, ý thức và tinh thần trách nhiệm khi tham gia mạng xã hội.

Mỗi cá nhân tham gia mạng xã hội cần phải quán triệt và nhận thức đầy đủ chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước như: nội dung về tội đưa hoặc sử dụng trái phép thông tin mạng máy tính, mạng viễn thông (Điều 288 của Bộ luật Hình sự 2015); Nghị định số 72/2013/NĐ-CP của Chính phủ Thông tư số 09/2014/BTTTT của Bộ Thông tin và Truyền thông về hoạt động quản lý, cung cấp, sử dụng thông tin trên trang thông tin điện tử và mạng xã hội, những hành vi bị nghiêm cấm trong sử dụng mạng xã hội; quy định cấm lợi dụng việc cung cấp, sử dụng dịch vụ Internet và thông tin trên mạng nhằm mục đích chống lại Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam; gây ảnh hưởng đến an ninh quốc gia và trật tự an toàn xã hội; phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc; gieo rắc

chiến tranh, khủng bố; gây thù hận, mâu thuẫn sắc tộc, dân tộc, tôn giáo; tuyên truyền, kích động bạo lực, dâm ô, đồi trụy, tội ác, tệ nạn xã hội, mê tín dị đoan, phá hoại thuần phong, mỹ tục của dân tộc; tiết lộ bí mật nhà nước, bí mật quân sự, an ninh, kinh tế, đối ngoại và những bí mật khác do pháp luật quy định; đưa thông tin xuyên tạc, vu khống, xúc phạm uy tín của tổ chức, danh dự và nhân phẩm của cá nhân; quảng cáo, tuyên truyền, mua bán hàng hóa, dịch vụ bị cấm; truyền bá tác phẩm báo chí, văn học, nghệ thuật, xuất bản phẩm bị cấm; giả mạo tổ chức, cá nhân và phát tán thông tin giả mạo, thông tin sai sự thật xâm hại đến quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân (Điều 5, Nghị định 72)⁽⁴⁾.

Tổ chức trao đổi và làm rõ về thông tin xấu, độc, trái văn hoá đạo đức và quy định pháp luật để mọi người dân nâng cao cảnh giác, nhận diện được thông tin xấu, độc có ý thức tự phòng chống, đấu tranh phản bác thông tin xấu, độc, xây dựng môi trường văn hoá lành mạnh trên không gian mạng.

Các cơ quan chức năng cần tăng cường các hình thức tuyên truyền giúp người dùng mạng xã hội nâng cao nhận thức và trách nhiệm trong sử dụng Internet, mạng xã hội, như Quy định số 69-QĐ/TW về kỷ luật tổ chức đảng, đảng viên vi phạm liên quan đến mạng xã hội; Quy định số 85-QĐ/TW về việc cán bộ, đảng viên thiết lập và sử dụng trang thông tin điện tử cá nhân trên Internet, mạng xã hội; Luật An ninh mạng năm 2018; Quyết định số 874/QĐ-BTTTT, về ban hành Bộ Quy tắc ứng xử trên mạng xã hội của Bộ Thông tin và truyền thông.

Thứ hai, nâng cao năng lực quản lý, nắm chắc tình hình tư tưởng và làm tốt công tác bảo vệ chính trị nội bộ trong từng cơ quan, đơn vị.

Phát huy vai trò và gần trách nhiệm người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương trong quản lý sâu sát, nắm vững mọi hoạt động và tình hình tư tưởng cán bộ, đảng viên, quần chúng, nhất là khi có những luồng quan điểm thù địch, chống đối mới xuất hiện, những biểu hiện lệch chuẩn

trong nhận thức chính trị để có biện pháp giáo dục, định hướng, điều chỉnh nhận thức đúng đắn, kịp thời. Các cơ quan quản lý phải có trách nhiệm trong quản lý thông tin có liên quan tới cán bộ, đảng viên, quần chúng nơi mình quản lý trên mạng xã hội.

Mỗi cá nhân khi tham gia mạng xã hội cần thực hiện nghiêm các quy định về quản lý tài liệu, không để các loại hình thông tin xấu, độc, ấn phẩm văn hoá độc hại, tài liệu phản động, trái với quy định pháp luật lọt vào; cần trang bị cho mình đầy đủ kỹ năng tiếp nhận và xử lý thông tin trên mạng xã hội một cách đúng đắn và khoa học.

Cán bộ, lãnh đạo các cơ quan chức năng cần nắm chắc mọi hoạt động và tình hình tư tưởng của cán bộ, đảng viên, quần chúng nơi địa bàn quản lý; kịp thời phát hiện những biểu hiện lệch chuẩn trong nhận thức chính trị để có biện pháp xử lý đặc biệt khi có luồng quan điểm xấu, độc, chống đối mới xuất hiện. Một mặt, nắm bắt tình hình hoạt động của các thế lực phản động, thù địch. Mặt khác, cần có nội dung giáo dục, uốn nắn, điều chỉnh nhận thức và hành vi cho các đối tượng này.

Trách nhiệm của cơ quan quản lý trong quản lý thông tin có liên quan đến cán bộ, đảng viên, quần chúng nơi địa bàn mình quản lý trên không gian mạng. Khi các cá nhân thuộc đơn vị mình quản lý gặp các vấn đề như bị hack tài khoản cá nhân (Facebook, Zalo) hoặc bị các đối tượng xấu giả danh nhằm thực hiện các hành vi lừa đảo cần phải hỗ trợ kịp thời và có những biện pháp xử lý tránh phát tán thông tin xấu, độc cho người thân, bạn bè và cộng đồng mạng.

Thứ ba, tăng cường biện pháp quản lý chặt chẽ thông tin trên Internet và mạng xã hội trên cơ sở luật pháp và các điều ước quốc tế.

Tiếp tục rà soát, hoàn thiện các quy định pháp luật về sử dụng Internet và mạng xã hội, bảo đảm môi trường pháp lý bình đẳng và minh bạch, răn đe, xử lý cá nhân, tổ chức đưa tin xấu độc lên mạng xã hội. Phát huy vai trò, trách nhiệm của các cơ quan báo chí, các nhà báo trong đấu tranh

ngăn chặn, phòng chống thông tin xấu, độc trên mạng xã hội; định hướng dư luận xã hội trước các luồng thông tin đa chiều trên mạng xã hội.

Nhà nước ta cần sớm hoàn thiện hệ thống pháp luật về sử dụng Internet và mạng xã hội, bảo đảm môi trường pháp lý bình đẳng và minh bạch, tạo ra khung pháp lý mang tính răn đe, có các khung hình phạt thích đáng xử lý nghiêm cá nhân, tổ chức đưa tin xấu, độc trái văn hoá đạo đức trên mạng xã hội. Các cơ quan kiểm soát và chống tin xấu, độc, phản văn hoá trên mạng xã hội cần sớm đi vào hoạt động và phối hợp với các quốc gia có kinh nghiệm trong lĩnh vực này. Xây dựng các quy chế bắt buộc các trang mạng xã hội phải có trách nhiệm đối với các thông tin đăng tải và chịu trách nhiệm về mặt pháp lý đối với các bài viết bất hợp pháp, trái quy định pháp luật. Phối hợp với các chủ thể quản lý các trang mạng xã hội ở nước ngoài trong đấu tranh, xử lý, gỡ bỏ kịp thời những thông tin có nội dung xấu, độc. Đối với những trang mạng xã hội có lượng truy cập lớn hoặc những trang web đặt máy chủ tại Việt Nam, phải yêu cầu cung cấp đầu mối liên hệ cho Bộ Thông tin và Truyền thông và thực hiện việc phối hợp ngăn chặn xử lý thông tin xấu, độc, trái văn hoá đạo đức và quy định pháp luật khi có yêu cầu. Các trường hợp lợi dụng dân chủ, đưa tin bịa đặt, sai sự thật nhằm kích động gây bất ổn xã hội phải xử lý nghiêm theo quy định pháp luật.

Báo chí trên môi trường mạng, khoa học công nghệ cần có sự quản lý chặt chẽ. Cơ quan chức năng phải thường xuyên bám nắm, theo sát mạng xã hội để kịp thời phát hiện, ngăn chặn, xử lý thông tin xấu, độc, trái quy định pháp luật. Phát huy vai trò tiên phong của nhà báo trong đấu tranh ngăn chặn, phòng chống thông tin xấu, độc, hướng đến xây dựng môi trường văn hoá lành mạnh trên mạng xã hội. Nhà báo phải đi đầu trong định hướng dư luận xã hội trước các luồng thông tin đa chiều trên mạng xã hội.

Hoàn thiện bộ quy tắc ứng xử trên không gian mạng, mạng xã hội trên cơ sở tham khảo kinh nghiệm các nước, đồng thời đẩy mạnh tuyên

truyền thực hiện trong cộng đồng, từng bước xây dựng môi trường mạng xã hội có văn hoá.

Thứ tư, tăng cường các biện pháp hỗ trợ người dùng mạng xã hội nhận diện và tự phòng chống thông tin xấu, độc, trái văn hoá đạo đức trên mạng xã hội và chủ động, kịp thời cung cấp thông tin chính thống một cách đầy đủ, toàn diện.

Để xây dựng môi trường văn hoá lành mạnh, cũng như tự nhận diện và phòng chống thông tin xấu, độc trên không gian mạng, người sử dụng mạng xã hội cần được trang bị những kiến thức cần thiết để có thể tự sàng lọc, tiếp nhận và xử lý thông tin hữu ích, đáng tin cậy và miễn dịch với những luồng tin xấu, độc, trái với văn hoá, đạo đức và pháp luật. Vì vậy ngoài việc, mỗi cá nhân sử dụng mạng xã hội phải tự tìm hiểu, bổ sung và cập nhật kiến thức an ninh mạng cơ bản để biết nhận diện những trang thông tin, những diễn đàn trên mạng xã hội hay đăng tải những thông tin xấu, độc thì các cơ quan chức năng, các phương tiện truyền thông cần tăng cường tuyên truyền, giáo dục, phổ biến kiến thức liên quan về vấn đề này. Đối với những bài viết, video có nội dung xấu, độc được phát tán tràn lan trên mạng xã hội, người dùng mạng xã hội cần hạn chế sự lan truyền của chúng bằng cách lựa chọn ẩn bài viết, báo spam để quản trị mạng xử lý.

Ở từng thời điểm cụ thể, có những vấn đề chính trị, kinh tế, văn hoá, xã hội nổi lên, thu hút sự quan tâm của công chúng, dư luận xã hội, các cơ quan chức năng cần cung cấp thông tin chính thống, kịp thời.

Thứ năm, xây dựng cơ chế khuyến khích người dùng mạng xã hội tích cực đấu tranh chống luận điệu sai trái của các thế lực thù địch, chủ động đề phòng và hạn chế tiếp xúc đối với các luồng thông tin xấu, độc, trái văn hoá và quy định pháp luật.

Đây mạnh tuyên truyền, giáo dục để mọi người dân khi tham gia mạng xã hội không nghe, đọc, xem những trang mạng, bài viết, blogs, video của những phần tử xấu.

Cơ quan ngôn luận và báo chí cần phát huy vai trò của mình trong nhận diện, đấu tranh phản bác thông tin xấu, độc, trái với văn hoá, đạo đức của các phần tử xấu, xây dựng môi trường mạng lành mạnh, an toàn. Để đập tan những luận điệu xuyên tạc và âm mưu chống phá của chúng cần có nhiều hơn nữa những bài viết có sức công phá trên các nền tảng mạng của các thế lực phản động.

Xây dựng và phát huy vai trò lực lượng Blogger làm nhiệm vụ đấu tranh trên Internet và mạng xã hội. Thành lập một số website với tư cách là cổng thông tin, diễn đàn mở để trao đổi các ý kiến, quan điểm khác biệt. Tranh luận trực tuyến với những người có ý kiến, quan điểm khác biệt, hoặc phản bác những quan điểm thù địch, chống đối. Đầu tư trang bị hệ thống phương tiện, kỹ thuật hiện đại, quản lý kết nối mạng an toàn trong ngăn chặn các trang web, blog đăng tải những thông tin xấu, độc.

Tóm lại, trong thời đại ngày nay sử dụng mạng xã hội là điều thiết yếu. Tuy nhiên, các thế lực thù địch đã lợi dụng để đưa những tin xấu, trái quy định pháp luật, gây hoang mang trong nhân dân. Vì vậy, việc nhận diện, đấu tranh phản bác thông tin xấu, độc của các đối tượng thù địch, góp phần xây dựng môi trường mạng lành mạnh, an toàn là nhiệm vụ không chỉ của Đảng và Nhà nước, các cơ quan chức năng mà còn là việc làm cần thiết của mỗi cá nhân khi sử dụng mạng xã hội./

(1) Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.135-136.

(2) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, T.1, tr.201.

(3) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, T.2, tr.233-234.

(4) Nghị định số 72/2013/NĐ-CP của Chính phủ về quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ Internet và thông tin trên mạng.